

Dato: 13.5.2008

Ugradert

Kultur- og kirke departementet

Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Kultur- og kirke departementet - høring vedrørende oppfølging av UNESCOs konvensjon om immateriell kulturarv. Høringsuttalelse fra Nord-Trøndelag fylkeskommune.

Viser til høringsdokument datert 25.03.2008. På grunn av manglende kapasitet er ikke denne uttalelsen veldig utfyllende, men forhåpentligvis vil den likevel bidra med ideer og tanker i deres videre arbeid.

I Nord-Trøndelag er det mange institusjoner på ulike nivå som ivaretar immateriell kultur: museum, historielag, firmaer med restaureringshåndverkere, private håndverkere og husflidsaktører, husflidslag, dans- og spelemannslag, sametinget osv. Ofte er dette en større eller mindre del av deres virksomhet. Det som særlig er å trekke fram innen immateriell kultur i vårt område er historier, hendelser og forestillinger knyttet til naturforhold innenfor den sør-samiske kulturen (eksempelvis hellige fjell, eventyr om hvordan myggen kom til verden, kunnskapen omkring bruk av hele reinen til matlaging, ord og begrep knyttet til reindrift osv) Tilsvarende har vi også innenfor den norske kulturen. Dette er ofte kunnskap som er i ferd med å forsvinne eller er vanskelig å se blant annet fordi bevisstheten er svak og driftsformer er endret i stor grad. Imidlertid er det mye litteratur der den norske immaterielle kulturen er beskrevet til forskjell fra for eksempel den samiske.

Immateriell kultur favner om en mengde ulike felt. Det synes derfor vanskelig å sammenfatte all immateriell kultur til et felles register. Vi kjenner jo godt til håndverksregisteret, samlingene hos Rådet for folkemusikk og folkedans og Bunad- og folkedraktrådet, andre landsomfattende foreninger og institusjoner der en del av deres virksomhet favner immateriell kultur, eks Fortidsminneforeninga, Forbundet Kysten, Norges husflidslag, Landslaget for spelemenn.

En måte å implementere immateriell kultur i Norge er å lage ulike registre over ulike typer immateriell kultur, og en felles institusjon til å komplimentere og ajourføre listene, og koordinere formidling om den og videreføring av den i form av f.eks tilskudd. Det kan være naturlig å se en forvaltning av immateriell kultur i sammenheng med ABM- Utvikling. Immateriell kultur kan naturlig falle inn sammen med bibliotek, arkiv og museum, og bli en del av oppbyggingen av ABMU-institusjoner på regionalt plan.

Når det gjelder detaljeringsnivå på oversikten over immateriell kultur kan det synes aktuelt å ha oversikter på flere nivå. Fordelen med høyt detaljeringsnivå vil være at selve registeret vil kunne bidra til ivaretagelsen av den immaterielle kulturen. Slik vil det også være enklere å kunne måle frafall osv.

Disse kulturytringene bør være med i et slikt register:

- Håndverkskunnskap små og store fag, inkludert husflidsfag.
- Kunnskap om matkultur, partering, bruk av alle typer kjøtt, fisk, grønnsaker, urter i fjell og hage osv

- Kunnskap innen folkemedisin
- Tradisjonsdans/ folkedans
- Tradisjonsmusikk/ folkemusikk
- Kunnskap innen primærnæringer; reindrift, husdyrhold, skogbruk, fiske, jordbruk
- Muntlige overleveringer som eventyr, sang, joik, sagn, andre historier
- Markering av høytider i livet og i året

Det må videre tas en avgjørelse på i hvilken grad minoriteters kultur skal med i registrene. Den samiske kulturen og kulturene hos våre nasjonale minoriteter bør helt klart være med. Å inkludere også våre nye landsmenns kultur kan bidra til å gi en helhetlig forståelse av den immaterielle kulturen i Norge.

Med hilsen

Anne Bjørg Evensen

Rådgiver kulturminnevern